

ปริญ เตชะมวลไวยวิทย์

ผู้อำนวยการฝ่ายสื่อสารองค์กรและส่งเสริมความรู้ผู้ลงทุน

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

สัปดาห์ที่ผ่านมา พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 ถูกพูดถึงกันมาก กฎหมายฉบับนี้เกิดจากความพยายามของภาครัฐและหน่วยงานกำกับดูแล ซึ่งต้องการให้มีกฎหมายคุ้มครองผู้ลงทุนหรือผู้ทำธุรกรรมเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล เพื่อลดความเสี่ยงจากการถูกหลอกหลวงหรือถูกเอาเปรียบ โดยการใช้กฎหมายจะช่วยสร้างความชัดเจนในการกำกับดูแล และเปิดกว้างให้ผู้สุจริตที่ต้องการใช้สินทรัพย์ดิจิทัลเพื่อการระดมทุนหรือทำธุรกรรมต่าง ๆ สามารถทำได้ รวมถึงป้องกันการฟอกเงินหรือการใช้สินทรัพย์ดิจิทัลในทางไม่สุจริตอีกด้วย สินทรัพย์ดิจิทัลเป็นเรื่องใหม่สำหรับหน่วยงานการกำกับดูแลทั่วโลก ประเทศไทยจึงน่าจะเป็นประเทศแรก ๆ ที่ออกกฎหมายที่ชัดเจนเพื่อครอบคลุมการกำกับดูแลสินทรัพย์ดิจิทัลทั้งระบบเป็นการเฉพาะ ผมขอย้ำว่า กฎหมายฉบับนี้ไม่ได้เกี่ยวข้องกับเรื่องการเก็บภาษีแต่อย่างใดนะครับ เพราะการเก็บภาษีเป็นเรื่องนโยบายของรัฐ จึงอยู่นอกเหนืออำนาจของ ก.ล.ต.

มาทำความรู้จักกับกฎหมายนี้กันครับ สินทรัพย์ดิจิทัลสามารถแบ่งเป็น (1) คริปโทเคอร์เรนซี ซึ่งก็คือหน่วยอิเล็กทรอนิกส์ที่ถูกสร้างเพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้า บริการ หรือสินทรัพย์ดิจิทัลอื่น ๆ (2) โทเคนดิจิทัลเพื่อการลงทุน (investment token) เป็นหน่วยอิเล็กทรอนิกส์ที่กำหนดสิทธิในการร่วมลงทุน เช่น สิทธิในหุ้น ส่วนแบ่งของรายได้ ผลกำไรจากการลงทุน อันนี้คล้ายหลักทรัพย์ครับ และ (3) โทเคนดิจิทัลเพื่อการใช้ประโยชน์ (utility token) เป็นหน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่กำหนดสิทธิในการได้รับสินค้าหรือบริการที่เฉพาะเจาะจง เช่น สิทธิในการใช้ platform ที่ผู้ออก utility token จะพัฒนาขึ้นมา ซึ่ง 2 กรณีหลังก็จะเสนอขายผ่านกระบวนการ Initial Coin Offering หรือ ICO ที่หลาย ๆ ท่านคงจะได้ยินอยู่บ่อย ๆ

ธุรกรรมมีทั้งในตลาดแรกของผู้ที่ต้องการเสนอขายโทเคนดิจิทัลต่อประชาชน และการให้บริการเป็นตัวกลางหรือตลาดรองในการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัล ก.ล.ต. จึงจะออกประกาศดูแลรองรับ และกำลังเปิดรับฟังความเห็นถึงวันที่ 30 พฤษภาคมนี้ ครอบคลุมประเด็น เช่น การเสนอขายโทเคนดิจิทัล ขอบเขตที่ผู้ลงทุนรายย่อยสามารถลงทุนในโทเคนดิจิทัล (ไม่เกินรายละ 3 แสนบาทต่อรายการเสนอขายแต่ละครั้ง) และการกำหนดคุณสมบัติและหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลต่าง ๆ

มีคำถามมากมายถึงผลกระทบของกฎหมาย ขออธิบายว่า ตอนนี้ผู้ที่ประสงค์จะเสนอขายโทเคนดิจิทัลผ่านการทำ ICO จะยังทำไม่ได้ เพราะต้องรอให้ประกาศลูกมีผลก่อนจึงค่อยมายื่นต่อ ก.ล.ต. ซึ่งคาดว่า ประกาศคงแล้วเสร็จได้ในเวลาประมาณหนึ่งเดือน ส่วนคนที่ออก ICO ไปแล้ว กฎหมายไม่ได้มีผลย้อนหลังแต่อย่างใด สำหรับในฝั่งผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลอยู่แล้วก่อนหน้า พ.ร.ก. มีผลใช้บังคับ กฎหมายอนุญาตให้

ประกอบธุรกิจต่อไปได้อีก 90 วัน คือ ต้องไปยื่นขออนุญาต ก.ล.ต. ภายใน 14 สิงหาคม หากยื่นแล้วก็จะสามารถประกอบธุรกิจต่อไปได้จนกว่าจะมีคำสั่งไม่อนุญาต

นอกจากนี้ ก.ล.ต. อยู่ระหว่างพิจารณาออกประกาศเพื่อยกเว้นเกณฑ์การเสนอขายให้กับ utility token ซึ่งผู้ออกพร้อมให้ใช้สิทธิตาม utility token ดังกล่าวได้ตั้งแต่วันที่เสนอขายครั้งแรก และพิจารณายกเว้นธุรกิจบางลักษณะจากการเป็นธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลด้วย

ผู้ลงทุนจะได้รับความคุ้มครองเมื่อลงทุนในโทเคนดิจิทัลที่ได้รับอนุญาต กล่าวคือ ลงทุนใน ICO ที่ผ่านการตรวจสอบโดย ICO portal ซึ่งเป็นผู้กั้นกรองโทเคนดิจิทัลที่ขออนุญาต และการซื้อขายคริปโทเคอร์เรนซีผ่านผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตก็จะได้รับบริการจากผู้ที่มีมาตรฐานและช่วยลดความเสี่ยงที่จะถูกหลอกหลวงครับ ส่วนการลงทุนหรือทำธุรกรรมเกี่ยวกับโทเคนดิจิทัลหรือคริปโทเคอร์เรนซีอื่น ๆ หรือในต่างประเทศจะไม่ได้ได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายฉบับนี้

มีคนสอบถามว่า ทำไมกฎหมายออกมาแล้วจึงค่อยมาเปิดรับฟังความคิดเห็น และทำไมไม่คุ้นเคยมีเปิดรับฟังความเห็นก่อนหน้านี้นี้ตอนร่าง พ.ร.ก. ก็ขออธิบายว่า กฎหมายนี้เกิดจากนโยบายภาครัฐตามที่ได้กล่าวข้างต้น ซึ่งผู้กำหนดนโยบายเห็นว่าเป็นเรื่องจำเป็นเร่งด่วนที่เข้าเงื่อนไขการออก พ.ร.ก. ได้เลยทันที กระบวนการดังกล่าวจึงอยู่นอกเหนือการควบคุมของ ก.ล.ต. แต่ในส่วนของการออกประกาศซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของ ก.ล.ต. เราอยากให้เป็นกฎเกณฑ์ที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจให้บริการ ในขณะที่ยังมีกลไกและผู้ลงทุนที่เหมาะสม จึงได้มีการเปิดรับฟังความเห็นอยู่บนเว็บไซต์ ก.ล.ต. ขณะนี้ และขอเชิญชวนท่านที่สนใจร่วมให้ความเห็นได้อย่างเต็มที่นะครับ

ข้อมูลกฎหมาย คำอธิบาย และอินโฟกราฟฟิคเกี่ยวกับ พ.ร.ก. มีรวมไว้ให้ดูง่าย ๆ ที่

www.sec.or.th/digitalasset และ www.facebook.com/sec.or.th

สุดท้ายนี้ ผมยังยืนยันว่า การลงทุนในโทเคนดิจิทัลมีความเสี่ยงสูงมากครับ เพราะเป็นธุรกิจเทคโนโลยีที่อาจไม่เคยทำธุรกิจมาก่อน มีโอกาสล้มเหลวสูง ไม่มีการรับประกันความสำเร็จหรือผลตอบแทน ดังนั้น หากผู้ออกและเสนอขายโทเคนดิจิทัลรายใดการันตีผลตอบแทน ให้สมมติฐานไว้ก่อนว่าหลอกหลวง! นอกจากนี้ หากซื้อในตลาดแรกแล้วอาจเปลี่ยนมือยากในตลาดรอง รวมถึงราคาอาจผันผวนสูงหรือแม้กระทั่งอาจถูกแฮ็ก wallet ของท่านอีกด้วย ดังนั้น ถ้าไม่เข้าใจจริงและพร้อมรับความเสี่ยง ก็ไม่ควรลงทุนครับ
